

Nr 25.

Ankom till riksdagens kansli den 19 mars 1931 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pensionsålder för chefen för arméns underofficersskola samt för musikdirektörer vid armén och marinen.

1:o.

*Ang.
pensions-
ålder för
chefen för
arméns under-
officersskola.*

I en till riksdagen avlåten, den 20 februari 1931 dagteknad proposition nr 116, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen besluta, att chefen för arméns underofficersskola skall under i övrigt gällande villkor äga att efter erhållet avsked undfå fyllnadspension, därest han vid avskedstagandet uppnått en levnadsålder av 60 år.

Frågan om pensionsåldern för den enligt 1925 års härordning nyinrätade beställningen såsom chef för arméns underofficersskola har ansetts böra nu upptagas till avgörande med hänsyn till att nuvarande innehavaren av beställningen under år 1932 uppnår den för hans militära tjänstegrad — överstelöjtnant — stadgade pensionsåldern.

1921 års pensionskommitté, vars betänkande den 11 januari 1926 med förslag till militär tjänstepensionslag innefattade förslag även i fråga om pensionsålder för nya eller i löneavseende omreglerade beställningar vid försvarsväsendet, förordade för chefen för arméns underofficersskola en pensionsålder av 60 år eller samma pensionsålder, som gäller för cheferna för krigshögskolan, artilleri- och ingenjörhögskolan samt krigsskolan.

Jämväl *direktionen över arméns pensionskassa*, som i skrivelse den 28 november 1928 framlagt förslag rörande pensionsålder för innehavare av vid armén och flygvapnet nytillkomna beställningar, har för chefen för arméns underofficersskola förordat en pensionsålder av 60 år.

I utlåtanden över sistnämnda förslag hava *arméförvaltningen* och *statskontoret* lämnat förslaget i nu förevarande del utan erinran.

Chefen för generalstaben har anfört, att han i annat sammanhang hade för avsikt att inkomma med framställning angående pensionsålder och personalstater för officerare och underofficerare å aktiv stat och å reservstat, men förklarar sig icke hava något att erinra mot att bestämmelser utfärdades i enlighet med det framlagda förslaget att gälla tills vidare.

Departementschefen har uttalat den uppfattningen, att för omförmälda beställningshavare bör i avbidan på definitiv pensionsreglering bestämmas en pensionsålder av 60 år. Detta har synts *departementschefen* lämpligen böra ske genom utfärdande av föreskrift av innebörd, att en uppnådd levnadsålder av 60 år skall utgöra förutsättning för rätt till fyllnadspension.

Beträffande utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till propositionen.

Den sedan länge på dagordningen stående frågan om en allmän omreglering av det militära pensionsväsendet har ännu icke kunnat bringas till lösning. I avvaktan å sådan pensionsreglering hava år 1926 meddelats vissa till följd av den nya försvarsorganisationens genomförande erforderliga bestämmelser i avseende å den militära pensioneringens provisoriska ordnande. Dessa bestämmelser innefatta dock icke föreskrift angående pensionsålder för de nya eller i löneavseende omreglerade beställningarna vid försvarsväsendet. Beträffande några av dessa beställningar har riksdagen sedermera efter förslag av Kungl. Maj:t fastställt pensionsålder, nämligen år 1928 för brigadchefer samt år 1929 för vissa beställningar vid marinen. I samband med beslut i sistnämnda fråga framhölls, att i avvaktan på en slutlig prövning av spörsmålet om det militära pensioneringssystemets omreglering allenast sådana ändringar i gällande bestämmelser syntes böra vidtagas, vilka icke utan verklig olägenhet kunde anstå.

Utskottet.

Av utredningen i nu förevarande ärende framgår, att det här är fråga om en genom senaste härordning nyinrättad beställning, för vilken särskild pensionsålder ännu icke fastställts. Vid sådant förhållande och då av skäl, som *departementschefen* omnämmt, med prövning av frågan här om icke lämpligen synes kunna anstå, har utskottet intet att erinra mot att beslut därutinnan nu meddelas. Vad Kungl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit har utskottet ansett sig böra biträda.

På grund av det anförda och med framhållande, att ett beslut i enlighet med vad sålunda förordats givetvis får anses hava karaktär av provisorium i avvaktan på definitiv pensionsreglering, hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

2:o.

I punkten 2 av förevarande proposition nr 116 föreslår Kungl. Maj:t riksdagen besluta, att å aktiv stat uppförd musikdirektör vid armén och marinen skall under i övrigt gällande villkor äga att efter erhållet avsked undfå fyllnadspension, därest han vid avskedstagandet uppnått en levnadsålder av 60 år.

*Ang.
pensionsålder
för musik-
direktörer vid
armén och
marinen.*

Enär åtskilliga innehavare av de nyinrättade musikdirektörsbeställningarna vid försvarsväsendet under de närmaste åren uppnå för avgång ur tjänsten enligt de för musikpersonal hittills gällande bestämmelser föreskriven levnadsålder, har även för dessa beställningshavare frågan om pensionsålder ansetts böra nu tagas under omprövning.

Enligt beslut av 1925 och 1927 års riksdagar tillhöra musikdirektörerna vid armén och marinen numera andra lönegraden i löneplanen för officerare. Med officerare i lönehänseende likställd musikpersonal förekom icke dessförinnan.

Pensionsåldern för musikpersonal är enligt de alltsedan år 1877 respektive 1876 gällande pensioneringsgrunderna för arméns och marinens befäl och underbefäl med vederlikar 50 år vid armén och 55 år vid marinen.

1921 års pensionskommitté föreslog i sitt betänkande den 11 januari 1926 för musikdirektörer såväl vid armén som vid marinen en pensionsålder av 60 år. Detta förslag tillstyrktes av direktionerna över arméns och flottans pensionskassor i yttranden över pensionskommitténs betänkande.

I skrivelse den 21 september 1928 hemställde sedermera *chefen för marininstaben*, att pensionskommitténs förslag, i vad det rörde bland annat musikdirektörernas pensionsförhållanden, snarast möjligt måtte upptagas till behandling.

I häröver avgivet utlåtande fann *direktionen över flottans pensionskassa* erforderligt att, intill dess föreliggande förslag till militär tjänstepensionslag blivit slutligen prövat, frågan om pensionsålder för musikdirektör kunne åtminstone provisorisk lösning. För sin del ansåge *direktionen* detta böra ske genom föreskrift, att fyllnadspension tills vidare skulle utgå till musikdirektör vid marinen, såvida han vore berättigad till pension ur flottans pensionskassa och uppnått 60 levnadsår.

Sedermera har *direktionen över arméns pensionskassa* i skrivelse den 28 november 1928, innefattande förslag rörande pensionsålder för innehavare av vid armén och flygvapnet nytillkomna beställningar, för musikdirektör på aktiv stat förordat en pensionsålder av 60 år. Detta förslag har lämnats utan erinran av arméförvaltningen, *chefen för generalstaben* och statskontoret.

Därefter har *styrelsen för Svenska militärmusikdirektörsföreningen* gjort framställning i syfte att pensionsåldern för musikdirektörerna vid armén och marinen måtte fastställas till 60 år.

I avgivna utlåtanden över denna framställning hava *direktionen över arméns pensionskassa*, *direktionen över flottans pensionskassa* samt statskontoret tillstyrkt förslaget.

Chefen för generalstaben har i anledning av framställningen anfört följande:

En höjning av musikedirektörernas pensionsålder från 50 till 60 år skulle medföra, att ett stort antal av arméns nuvarande musiksergeanter, vilka med nu gällande bestämmelser skulle kunna beräkna att vid uppnådd pensionsålder erhålla minst fanjunkares pension, komme att berövas denna möjlighet. Därtill komme, att den ifrågasatta åtgärden skulle för återstoden av förenämnda musikunderofficerare innebära en med i medeltal 3—4 år försenad befordran till högre beställning. En höjning av pensionsåldern för musikedirektörer borde därför icke ske annat än i samband med en ändring av de fastställda staterna för arméns musikpersonal. En dylik ändring kunde för närvarande icke ifrågasättas, varför framställningen tills vidare icke borde föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Statskontoret har i sitt utlåtande anfört bland annat följande:

Ingen av de i ärendet hörda myndigheterna hade ansett, att en pensionsålder av 60 år för musikedirektörer i och för sig skulle vara för hög. Chefen för generalstaben hade emellertid med hänsyn till den försämrade befordringsgång, som skulle inträda för musiksergeanter, därest pensionsåldern höjdes för musikedirektörer, ansett, att förevarande framställning icke borde föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Under erinran att förhållandet mellan antalet musikfanjunkare och musiksergeantbeställningar numera ur befordringssynpunkt vore avsevärt gynnsammare än före genomförandet av 1925 års försvarsorganisation, ville statskontoret framhålla, att, därest musikedirektörer eljest ansåges lämpligen böra pensioneras vid uppnådda 60 levnadsår, pensionsåldern syntes för dem böra bestämmas härtill, oavsett om befordringsgången för musiksergeanter härigenom skulle bliva sämre, och att sålunda denna fråga icke borde utöva inflytande på lösandet av föreliggande spörsmål.

Departementschefen — som med hänsyn till de i ärendet åberopade omständigheterna funnit pensionsålder nu böra bestämmas för de å aktiv stat uppförda musikedirektörerna vid armén och marinen, att gälla tills vidare i avbidan på en allmän omreglering av det militära pensionsväsendet — har beträffande avvägningen av pensionsåldern ansett sig kunna ansluta sig till det från olika håll framkomna förslaget om pensionsålderns bestämmande till 60 år, mot vilken ålder i och för sig invändning icke blivit gjord av någon av de i ärendet hörda myndigheterna.

Beträffande utredningen i övrigt hänvisar utskottet till propositionen.

Med åberopande i tillämpliga delar av vad utskottet under punkten 1 här ovan anfört får utskottet — som finner starka skäl ur statsnyttans synpunkt tala för fastställande av särskild, förhöjd pensionsålder för ifrågavarande musikpersonal — biträda Kungl. Maj:ts förslag och alltså hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

Stockholm den 19 mars 1931.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar C. E. Svensson, Gustafsson i Stensholm, Lindgren*, Ström i Lidköping, Stendahl*, Berling*, Bjurström och Bodin;
från andra kammaren: herrar Winkler, Borggren, Bäcklund, Svensson i Betingetorp, Lovén*, Ryberg, Carlsson i Solberga, och Johansson i Edsbyn.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.